

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی – درمانی تبریز

دانشکده پرستاری و مامائی تبریز

گروه کودکان و داخلی جراحی

نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۶-۹۵

نام مدرس: دکتر سوسن ولیزاده- دکتر مژگان لطفی

نام درس: فلسفه، نظریه و نظریه پردازی در پرستاری

ترم و رشته تحصیلی: PhD پرستاری

تعداد واحد: ۱/۵ (۱ واحد نظری- ۰/۵ واحد عملی)

روز و ساعت تشکیل کلاس: دوشنبه ۱۰-۱۲ کلاس ۱۲

واحد پیشنیاز: ندارد

* توضیح: نصف واحد (بخش نظریه پردازی) توسط اینجانبان دکتر سوسن ولیزاده ، دکتر مژگان لطفی و نصف واحد (بخش مفهوم پردازی) توسط آقای دکتر حسین ابراهیمی تدریس خواهد شد.

تماس: valizadehsousan12@gmail.com

دکتر لطفی: ۰۹۱۴۴۱۳۰۶۳۲

شرح درس:

از آنجایی که یکی از ویژگی های شاخص یک رشته علمی و حرفه، بدنه دانشی و علمی آن است و ویژگی برجسته هر دانش و علم به نظریه و تولید آن بستگی دارد. این درس به منظور آشنایی دانشجویان با رویکرد های فلسفی تولید علم، نظریه ها و نظریه پردازی در پرستاری و ویژگی های یک نظریه و مدل در پرستاری و اصول و فرآیند نقد آنها، در برنامه درسی دوره دکتری پرستاری پیش بینی شده است. در این درس نیز دانشجویان ضمن آشنایی با معنی، اصول و فرآیند نقد و نحوه بکارگیری مدل ها یا نظریه های پرستاری آنها را مورد نقد و بررسی قرار می دهند.

اهداف اختصاصی درس:

در پایان درس دانشجویان محترم قادر خواهند بود:

۱. دلایل نیاز به نظریه ها در پرستاری را شرح دهد.
۲. ساختار دانش معاصر پرستاری را شرح دهد.
۳. اجزاء مختلف نظریه را شرح دهد.

۴. انواع طبقه بندی نظریه ها را شرح دهد.
۵. مبانی و اصول نظریه پردازی را توضیح دهند.
۶. رابطه میان تحقیق، نظریه و بالین را تحلیل نماید.
۷. رویکردهای موجود در نظریه پردازی را شرح دهد.
۸. تبیین و توسعه مفاهیم و نظریه ها را توضیح دهند.
۹. فرایند نظریه پردازی را تحلیل نماید.
۱۰. اصول و شیوه نقد و ارزشیابی مدل را توضیح دهد.
۱۱. اصول و شیوه نقد و ارزشیابی تئوری را توضیح دهد.
۱۲. حداقل یک مدل یا نظریه را نقد و ارزشیابی نموده و در کلاس ارائه نمایند.
۱۳. کاربرد نظریه های پرستاری در عرصه بالین را توضیح داده و کاربرد یک مدل را در یک عرصه مناسب در نظام پرستاری کشور تبیین و ارائه نمایند.

نحوه تدریس: این قسمت از درس شامل ۱ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی است. در این قسمت واحد نظری به صورت بحث و گفتگو و واحد عملی توسط دانشجویان در قالب ارایه سمینار کلاسی دنبال انجام پروژه میدانی و مطالعه کتابخانه ای جهت بررسی مطالعات انجام و منتشر شده پیرامون یک مدل و تعیین شاخص مناسب برای کاربرد آن در پرستاری کشور انجام خواهد شد.

وظایف دانشجویان:

از دانشجویان محترم انتظار می رود:

- ۱- دارای زیربنای فکری مناسب جهت فراگیری مطالب درس باشند.
- ۲- با استفاده از مطالب تدریس شده در گسترش معلومات خود از طریق مطالعات کتابخانه ای سعی نموده و یافته های پژوهش های جدید را در جهت یادگیری بیشتر در مورد نظریه های پرستاری بکار گیرند.
- ۳- در ارائه فعالیت های یادگیری ضمن استفاده از منابع علمی و یافته های پژوهش های انجام شده از تفکر و تحلیل انتقادی و خلاقانه خود استفاده نمایند.
- ۴- مسئولیت یادگیری خود را به عهده گرفته و با راهنمایی مدرس مربوطه اهداف درس را دنبال نمایند.
- ۵- به طور منظم و مداوم در کلاس حضور یافته و در بحث های علمی کلاس شرکت فعال داشته باشند.
- ۶- فعالیت های یادگیری تعیین شده را در زمان های مقرر ارائه نمایند.

فعالیت های یادگیری:

۱- مطالعه کتابخانه ای و آمادگی قبل از کلاس

۱- سمینار نقد: هر دانشجو پس از بحث و بررسی مباحث و مفاهیم اولیه درس، یک نظریه یا مدل پرستاری را براساس معیارهای علمی ارایه شده نقد و ارزشیابی نموده و در کلاس ارایه خواهد کرد. دانشجویان کلاس هم با مطالعه قبلی در مورد نظریه یا مدل مورد نظر در ارایه و ارزشیابی نظریه یا مدلها مشارکت فعال خواهند داشت.

۲- تدوین یک مقاله در خصوص یکی از عناوین زیر: هر دانشجو باید ضمن بررسی مداخلات و مطالعاتی که در رابطه با مدل انتخابی (از لیست زیر) منتشر شده، یکی از دو مورد را انجام دهد:

اسامی مدلها و نظریه ها	فصل کتاب فاووست	ردیف	نام دانشجویان	ملاحظات
مدل	مدل مفهومی کینگ	فصل ۵	۱. خانم نمادی	
	مدل مفهومی لوین	فصل ۶	۲. خانم حسنی	
نظریه	نظریه پپلائو	فصل ۱۵	۳. آقای دهقان نژاد	
	نظریه اورلاندو	فصل ۱۴	۴. خانم باقریه	
	نظریه پارسی	فصل ۱۳	۵. خانم رضاقلی فام	

- الف- مشخص نماید که نظریه یا مدل در عرصه حرفه ای در چه حیطه هایی (آموزش، بالین، ...) بکار رفته است و پس از گزارش کلی آنها حداقل یک گزارش یا مقاله کامل علمی را که بیانگر کاربرد مدل نقد شده در آن عرصه می باشد را انتخاب و در کلاس ارایه نماید.
○ یا
- ب- با تعیین شاخص های قابل قبول و جمع آوری داده ها و مستندات، کاربرد و اجرای مدل انتخابی را در عرصه پرستاری کشور مورد ارزشیابی قرار دهد و پیشنهادات لازم جهت بکارگیری مدل را بصورت سمینار و مکتوب ارائه نماید.
○ یا
- ج- کاربرد نظریه یا مدل بر روی حداقل ۳۰ نمونه در حیطه های مورد علاقه (آموزش، بالین، ...) شخصاً بررسی نموده و پروژه خود را گزارش نمایید
- د- یکی از نظریه ها یا مدل های ارائه شده مربوط به تئوریسین های داخل کشور را مورد نقد و ارزشیابی قرار دهد.
- بدیهی است که حداکثر تا جلسه سوم دانشجو باید نظر موافق استاد در هر یک از حیطه های فوق قبلاً جلب نموده باشد.

تذکرات مهم:

۱- دانشجویان موظف هستند کلیه تکالیف خود را به انضمام تکلیف عملی خود را تا تاریخ ۹۶/۴/۱ در یک CD رایت نموده و به اساتید مربوطه تحویل دهند. به ازاء هر یک روز تأخیر در ارائه تکلیف ۰/۲۵ نمره از نمره نهایی دانشجو کسر خواهد شد و در صورت بیش از دو هفته تأخیر، نمره عملی دانشجو صفر محسوب خواهد شد.

روش ارزشیابی:

۲۰ نمره	پروژه	۲۰ نمره	فعالیت کلاسی:
۶ نمره	ارائه محتوای کنفرانس نقد و ارزشیابی مدل یا نظریه در فرمت Word با تکمیل موارد گفته شده در کلاس در CD	۲ نمره	حضور به موقع در کلاس
		۳ نمره	شرکت در بحث‌های گروهی کلاسی بر اساس تفکر و تحلیل انتقادی و خلاقانه
۶ نمره	ارائه گزارش کتبی نتایج انجام کار میدانی در CD	۳ نمره	ارائه نقطه نظرات بر اساس مطالعه قبلی مبتنی بر شواهد و متون
۵ نمره	نگارش مقاله علمی در یکی از موضوعات پیشنهاد شده	۶ نمره	ارائه کنفرانس (نقد و ارزشیابی مدل یا تئوری) بر اساس ساختار موجود در کتاب زیر: Fawcett, J. DeSato-Madeya, S. (۲۰۱۳). Contemporary nursing knowledge: Analysis and evaluation of Nursing models and theories. Third edition, Philadelphia: F.A. Davis.
۳ نمره	ثبت مقاله در یک مجله علمی-پژوهشی و یا دو کنفرانس مرتبط	۶ نمره	ارائه شفاهی نتیجه کار میدانی

جدول زمان بندی کلاسی دکتر سوسن ولیزاده - دکتر مژگان لطفی (بخش نظریه پردازی)

جلسات	تاریخ تشکیل	موضوعات	ملاحظات و تکالیف	ارائه دهنده
اول	۹۵/۱۱/۱۱	آشنایی با درس نظریه‌ها- بررسی نیاز دانشجویان		دکتر سوسن ولیزاده
دوم	۹۵/۱۱/۱۸	ارائه طرح درس و توافق بر روی تکالیف، زمانهای ارائه دانشجویان		دکتر سوسن ولیزاده
سوم	۹۵/۱۱/۲۵	معرفی ساختار دانش معاصر پرستاری		دکتر سوسن ولیزاده
چهارم	۹۵/۱۲/۲	طبقه بندی انواع نظریه ها در پرستاری		دکتر سوسن ولیزاده
پنجم	۹۵/۱۲/۹	کاربرد مدل و تئوری پرستاری در بالین مدل C-T-E		دکتر مژگان لطفی
ششم	۹۵/۱۲/۱۶	رویکردهای نظریه پردازی و فرایند نظریه پردازی		دکتر مژگان لطفی
هفتم	۹۵/۱۲/۲۳	نقد و ارزشیابی مدل‌ها		دکتر مژگان لطفی

دکتر سوسن ولیزاده		نقد و ارزشیابی نظریه‌ها	۹۶/۱/۲۱	هشتم
		فرصت مطالعاتی	دو هفته
دکتر مژگان لطفی	دانشجوی ۱ و ۲	نقد و ارزشیابی مدل‌ها توسط دانشجویان	۹۶/۲/۱۱	نهم
دکتر سوسن ولیزاده	دانشجوی ۳ و ۴ و ۵	نقد و ارزشیابی نظریه‌ها توسط دانشجویان	۹۶/۲/۱۸	یازدهم
دکتر ولیزاده و لطفی	دانشجوی ۱ و ۲	گزارش بکارگیری مدل یا نقد بکارگیری آن در ایران و جهان	۹۶/۲/۲۵	دوازدهم
دکتر ولیزاده و لطفی	دانشجوی ۳ و ۴	گزارش بکارگیری نظریه یا نقد بکارگیری آن در ایران و جهان	۹۶/۳/۹	سیزدهم
دکتر ولیزاده و لطفی		جمع بندی و رفع اشکالات و دریافت پیشنهادات دانشجویان و تحویل گرفتن تکالیف	۹۶/۳/۱۶	سیزدهم

References:

- ۱- Fawcett, J. DeSato-Madeya, S. (۲۰۱۳). Contemporary nursing knowledge: Analysis and evaluation of Nursing models and theories. Third edition, Philadelphia: F.A. Davis.
- ۲- Fawcett J. Analysis & Evaluation of Contemporary Nursing Knowledge: Nursing Models and Theories. Philadelphia: FA Davis Co, ۲۰۰۵.
- ۳- FAWCETT, J. GARITY, J., (۲۰۰۷). Evaluating Research for Evidence-Based Nursing Practice. Davis Co. Philadelphia, USA.
- ۴- McEwen. Melanie. and Wills. Evelyn M. (۲۰۱۱). Theoretical basis for Nursing, Lippincott Co.
- ۵- Meleis Afaf Ibrahim. (۲۰۱۴). Theoretical Nursing: Development & Progress. Third Edition, Lippincott Co.
- ۶- Rodgers. Beth L. (۲۰۰۵). Developing Nursing Knowledge: Philosophical Traditions and influences. Lippincott Co.
- ۷- Walker L. O. & Avant K. C.. (۲۰۱۰) Strategies for theory construction in nursing, ۴th edition. Pearson Prentice Hall. New jersey, USA.
- ۸- Aggleton P & Chalmers H. Nursing Models and Nursing Practice. Second Edition, Great Britain: Palgrave Publishers Ltd, ۱۹۹۸.
- ۹- Aligood Martha R., (۲۰۱۴). Nursing Theory: Utilization & Application. Fourth Edition, Amazon Co. USA.
- ۱۰- Marriner Tomey, A. & Alligood, M. R. (۲۰۰۶). Nursing theorists and their work. (۶th ed.) St. Louis: Mosby. USA.
- ۱۱- Barnum BJS. Nursing Theory Analysis, Application and Evaluation. Fourth Edition, Philadelphia: JB Lippincott Co, ۱۹۹۴.

- ۱۲- Chinn PL & Kramer MK. Theory and Nursing: Integrated Knowledge Development. ۵th Edition, St. Louis: Mosby Co, ۱۹۹۹.
- ۱۳- Cronin P & Rawlings AK. Knowledge for Contemporary Nursing Practice. Edinburgh: Mosby Co, ۲۰۰۴.
- ۱۴- Read P. G., Grawford Shearer N.B. & Nicoll L.H., (۲۰۰۹). Perspectives on Nursing Theory. Fifth edition, Lippincott Co. USA.
- ۱۵- Fitzpatrick JJ & Wall AL. Conceptual Models of Nursing: Analysis and Application. ۴th Edition, New Jersey: Pearson Prentice Hall Co, ۲۰۰۵.
- ۱۶- Linderberg JM, Hunter M & Kruszewski AN. Introduction to Nursing Concepts, Issues & Opportunities. Second Edition, Philadelphia: JB Lippincott Co, ۱۹۹۴.
- ۱۷- Nicool LH. Perspectives on Nursing Theory. Third Edition, Philadelphia. Lippincott Co, ۱۹۹۷.
- ۱۸- Roy Sister Callista, Jones Dorothy A., Nursing knowledge development and clinical practice/editors, Sister Callista Roy, Dorothy A. Jones. Copyright ۲۰۰۷ Springer Publishing Company, LLC
- ۱۹- Pearson A, Vaughan B & Fitzgerald M. Nursing Models for Practice. Second Edition, Oxford. HB Co, ۲۰۰۰.
- ۲۰- Peterson SJ & Bredow TS: Middle Range Theory: application to nursing research. Philadelphia: Lippincott Co, ۲۰۰۴.
- ۲۱- Reed PG, Sheare NC & Nicoll LH. Perspectives on nursing theory. ۴th Edition, Philadelphia: Lippincott Co, ۲۰۰۴.

۲۲- مطهری، مرتضی. مساله شناخت. چاپ ششم، تهران: انتشارات صدرا، سال ۱۳۷۱.